

Bruselj, 25. november 2025
(OR. en)

15505/25

SOC 780
EMPL 517
ECOFIN 1527
COMPET 1171
FIN 1362
CADREFIN 324

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	14. november 2025
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2025) 683 final
Zadeva:	POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU o dejavnostih Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce (ESPG) v letih 2023 in 2024

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2025) 683 final.

Priloga: COM(2025) 683 final

Bruselj, 14.11.2025
COM(2025) 683 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU
o dejavnostih Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce
(ESPG) v letih 2023 in 2024

POVZETEK

Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji (ESPG) je bil ustanovljen leta 2007, da bi se izkazala solidarnost delavcem, ki izgubijo zaposlitev zaradi globalizacije ali spreminjajočih se svetovnih trgovinskih tokov. Zagotavlja pomoč v primeru velikih prestrukturiranj ter spodbuja dostojno in trajnostno zaposlitev. Presežni delavci in samozaposlene osebe, ki so prenehale opravljati dejavnost, lahko prejmejo pomoč iz ESPG, da bi prilagodili svoje spretnosti in poiskali novo zaposlitev, kar omogoča nemoten prehod na novo zaposlitev.

Področje uporabe sklada je bilo pozneje razširjeno za podporo osebam, ki so zaposlitev izgubile zaradi svetovne finančne in gospodarske krize.

Področje uporabe uredbe o ESPG za obdobje 2021–2027¹ je bilo dodatno razširjeno, da bi lahko sklad zagotovil podporo delavcem, ki so izgubili zaposlitev, ne glede na vzrok prestrukturiranja. To na primer vključuje strukturne spremembe, ki jih povzročajo globalizacija, finančne ali gospodarske krize, digitalizacija ali avtomatizacija ali prehod na nizkoogljično gospodarstvo.

ESPG je sklad za nujne primere, ki deluje reaktivno. Temelji na načelih enakih možnosti in dostopa do trga dela, poštenih delovnih pogojev ter socialne zaščite in vključevanja, ki so določena v evropskem stebru socialnih pravic². Z izvajanjem teh načel pomaga krepiti socialno in gospodarsko kohezijo med regijami in državami članicami Evropske unije ter dopolnjuje druge programe za podporo prestrukturiranju in storitve za delavce.

To poročilo vsebuje pregled dejavnosti in rezultatov ESPG za leti 2023 in 2024. Najpomembnejše ugotovitve so:

- v obdobju poročanja so tri države članice predložile sedem vlog v skupni vrednosti 27,7 milijona EUR (prispevek ESPG v višini 21,2 milijona EUR in nacionalni prispevek v višini 6,5 milijona EUR), namenjenih podpori 5 643 delavcem, večinoma iz avtomobilske industrije in proizvodnje osnovnih kovin, temu pa je sledil maloprodajni sektor;
- Evropski parlament in Svet sta sprejela osem sklepov za uporabo sredstev iz ESPG v skupnem znesku 16,4 milijona EUR za podporo 4 108 delavcem³;
- Komisija je prejela 11 končnih poročil, iz katerih je razvidno, da se je 64 % delavcev, ki so izkoristili ukrepe, po koncu obdobja izvajanja ponovno zaposlilo.

¹ [Uredba \(EU\) 2021/691](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o Evropskem skladu za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce (ESPG) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1309/2013.

² [Akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic](#).

³ Od osmih sklepov sta se dva nanašala na vloge za sredstva ESPG, prejete konec leta 2022 (EGF/2022/002 BE/TNT Express Worldwide in EGF/2022/003 ES/Alu Ibérica). Ena vloga (EGF/2024/003/BE Van Hool) je bila prejeta v zadnjem četrtletju 2024 in sprejeta leta 2025.

KAZALO

1. Uvod.....	3
2. Analiza dejavnosti ESPG v letih 2023 in 2024.....	4
2.1 Predložene vloge.....	4
2.1.1 Vloge, razčlenjene po merilu za pomoč in vzroku za odpuste.....	5
2.1.2 Vloge po sektorjih.....	5
2.1.3 Predložene vloge glede na število ciljnih upravičencev.....	6
2.1.4 Predložene vloge po zaprošenih zneskih.....	7
2.1.5 Vloge po zneskih na upravičenca.....	8
2.1.6 Čas obravnave vlog.....	9
2.2 Sprejeti sklepi in odobreni prispevki.....	9
2.2.1 Ukrepi, sofinancirani iz ESPG.....	13
2.2.2 Dopolnjevanje ukrepov, ki se financirajo z nacionalnimi sredstvi ali drugimi sredstvi EU.....	13
2.3 Zavrnjene vloge.....	14
2.4 Doseženi rezultati.....	14
2.4.1 Povzetek rezultatov, sporočenih v letih 2023 in 2024.....	17
2.4.2 Stopnja ponovne vključitve upravičencev.....	17
2.4.3 Raziskava med upravičenci.....	19
2.5 Finančno izvajanje.....	20
2.5.1 Prispevki ESPG.....	20
2.5.2 Tehnična pomoč.....	21
2.5.3 Sporočene nepravilnosti.....	22
2.5.4 Zaključitev finančnih prispevkov iz ESPG.....	23
2.6 Dejavnosti tehnične pomoči, ki jih izvaja Komisija.....	24
2.6.1 Obveščanje in oglaševanje – spletišče.....	24
2.6.2 Sestanki z nacionalnimi organi in deležniki ESPG.....	25
2.6.3 Sistem elektronske izmenjave podatkov (SFC2021).....	25
2.6.4 Vmesna ocena Komisije o ESPG za obdobje 2021–2027.....	25

1. Uvod

V skladu z uredbo o ESPG za obdobje 2021–2027⁴ EU izkazuje solidarnost z zagotavljanjem podpore delavcem, ki so bili odpuščeni zaradi velikih prestrukturiranj, povezanih z globalizacijo, finančnimi ali gospodarskimi krizami, digitalizacijo ali avtomatizacijo ali prehodom na nizkoogljično gospodarstvo, in samozaposlenim osebam, ki so iz istih razlogov prenehale opravljati dejavnost. Da bi bila pravila bolj vključujoča in prožnejša ter da bi omogočala boljši odziv na sedanje in prihodnje izzive, so bile za obdobje 2021–2027 uvedene pomembne spremembe⁵.

ESPG pomaga presežnim delavcem pri iskanju nove zaposlitve, tako da sofinancira aktivne ukrepe politike trga dela, ki jih izvajajo države članice. V primerih nenadnih kolektivnih odpustov po velikem prestrukturiranju dopolnjuje nacionalne ukrepe in zagotavlja bolj prilagojeno podporo najranjlivejšim preseženim delavcem v skladu z njihovimi potrebami.

To poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu vsebuje oceno dejavnosti ESPG v preteklih dveh letih v skladu s členom 21 Uredbe (EU) 2021/691.

Poročilo se osredotoča na dosežene rezultate in zagotavlja zlasti informacije o:

- predloženih vlogah,
- času obravnave vlog,
- sprejetih sklepov,
- financiranih ukrepov, vključno z njihovim dopolnjevanjem z ukrepi, ki se financirajo iz drugih instrumentov Unije, zlasti iz Evropskega socialnega sklada plus (ESS+),
- statističnih podatkov o kazalnikih iz Priloge II k uredbi o ESPG,
- raziskavah med upravičenci,
- zaključku izplačanih finančnih prispevkov in zavrženih vlogah.

Na koncu poročila so predstavljeni rezultati vmesne ocene ESPG za obdobje 2021–2027, ki jo je Komisija objavila 8. julija 2025⁶.

⁴ Uredba (EU) 2021/691 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o Evropskem skladu za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce.

⁵ Zlasti: (a) prag upravičenosti se je znižal s 500 na 200 preseženih delavcev; (b) krajši roki za Komisijo in države članice; (c) poenostavljene zahteve in postopki za vloge; (d) stopnja sofinanciranja iz ESPG se je uskladila z najvišjo stopnjo sofinanciranja iz ESS+ v zadevni državi članici ali 60 %, pri čemer se uporabi višja stopnja.

⁶ COM(2025) 382 final in SWD(2025) 180.

2. Analiza dejavnosti ESPG v letih 2023 in 2024

2.1 Predložene vloge

Komisija je v letih 2023 in 2024 prejela sedem vlog iz Belgije, Nemčije in Danske v skupnem znesku 27,7 milijona EUR (nacionalni prispevki in prispevki iz ESPG skupaj). Vloge so bile namenjene zagotavljanju podpore 5 643 delavcem.

Preglednica 1: Vloge, predložene v letih 2023 in 2024

Referenčna številka ESPG	Država članica	Naslov primera	Kratko poimenovanje sektorja	Oddetek NACE Rev. 2	Datum vloge	Člen 4 – Merila za pomoč	Vzrok presežnih delovnih mest	Nacionalni prispevek (v EUR) (40 % ali manj skupnega zneska za primer)	Prispevek iz ESPG (v EUR) (60 % ali več skupnega zneska za primer)	Stopnja sofinanciranja iz ESPG (v %)	Število presežnih delavcev	Število ciljnih upravičencev	Delež ciljnih upravičencev v primerjavi s presežnimi delavci	Povprečni znesek iz ESPG na ciljnega upravičenca
								A	B	C	D	E	E/D	B/E
EGF/2023/001	BE	Logistics Nivelles	Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	52,49	17/02/2023	2), točka	Kriza v podjetju	380,004	2,153,358	85%	603	603	100%	3,571
EGF/2023/002	BE	Makro	Maloprodaja	47	03/07/2023	2), točka	Kriza v podjetju	499,098	2,828,223	85%	1,431	421	29%	6,718
EGF/2023/003	DE	Vallourec	Osnovne kovine	24	15/11/2023	2), točka	Trgovina	1,989,752	2,984,627	60%	1,518	835	55%	3,574
EGF/2023/004	DK	Danish Crown	Živila	10	06/12/2023	2), točka	Kriza v podjetju	1,254,808	1,882,212	60%	751	390	52%	4,826
EGF/2024/001	BE	Match	Maloprodaja	47	03/06/2024	2), točka	Kriza v podjetju	469,688	2,661,564	85%	513	365	71%	7,292
EGF/2024/002	BE	Limburg machinery	Stroji in naprave ter papir	17, 28	19/07/2024	2), točka	Presežna zmogljivost v sektorju (papir) in odločanje potrošnikov za alternativne ogrevalne sisteme namesto panelnih radiatorjev	469,424	704,135	60%	681	632	93%	1,114
EGF/2024/003	BE	Van Hool	Avtomobilski sektor	29	28/10/2024	2), točka	Kriza v podjetju	1,411,591	7,999,015	85%	2,411	2,397	99%	3,337
Skupno število vlog, prejetih v letih 2023 in 2024: 7						točka (a) = 6 4(2), točka (c) = 1	Skupaj	6,474,365	21,213,134		7,908	5,643	71%	3,759
							Povprečje za sedem vlog	924,909	3,030,448		1,130	806		

* Belgija se je odločila za 60-odstotno stopnjo sofinanciranja v vlogi za sektor strojev in papirja v provinci Limburg (Limburg machinery and paper), čeprav bi lahko zaprosila za največ 85-odstotno stopnjo.

2.1.1 Vloge, razčlenjene po merilu za pomoč in vzroku za odpuste

Šest vlog se je nanašalo na odpuste v podjetju ter pri njegovih dobaviteljih in proizvajalcih v poproizvodni fazi⁷, ena pa na odpuste v isti regiji Belgije⁸. Možnost združevanja odpustov v isti regiji v eni vlogi, tudi če se nanašajo na različne sektorje, je bila uvedena v sedanji uredbi⁹. Ta možnost je bila prvič izkoriščena v vlogi Limburg machinery and paper (EGF/2024/002 BE).

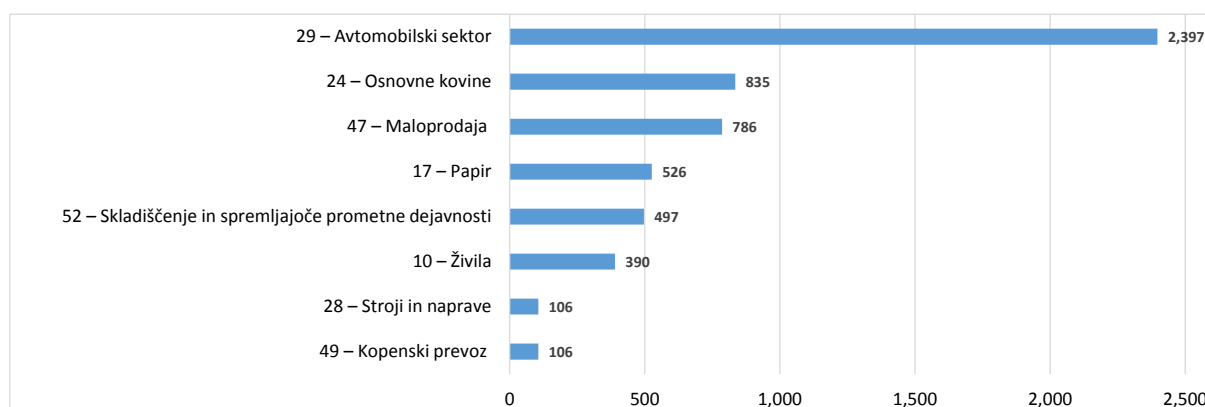
Po navedbah držav članic prosilk je bilo pet vlog povezanih s krizo v podjetju (BE in DK), dve pa s trgovino (DE) in drugimi razlogi za prestrukturiranje¹⁰ (BE).

2.1.2 Vloge po sektorjih¹¹

Vloge so se nanašale na odpuste v osmih sektorjih: avtomobilskem sektorju, sektorju osnovnih kovin, živilskem sektorju, sektorju kopenskega prevoza, sektorju strojev in naprav, sektorju papirja, maloprodajnem sektorju ter sektorju skladiščenja in spremljajočih prometnih dejavnosti. Predloženi sta bili dve vlogi za maloprodajni sektor, dve vlogi iz Belgije¹² pa sta se nanašali na več kot en sektor.

Največ ciljnih upravičencev je bilo v avtomobilskem sektorju (2 397), sledila pa sta mu sektor osnovnih kovin (835) in maloprodajni sektor (786). Prvič je bila predložena vloga za podporo preseženim delavcem v sektorju papirja.

Graf 1: Število ciljnih upravičencev po sektorjih v obdobju 2023–2024

⁷ Člen 4(2), točka (a), Uredbe.

⁸ Člen 4(2), točka (c), Uredbe.

⁹ Možnost, da se odpusti v isti regiji združijo v eni vlogi, je že obstajala, vendar pod pogojem, da gre v vseh primerih za isti sektor (člen 4(2), točka (b), Uredbe).

¹⁰ Presežna zmogljivost v sektorju (papir) in odločanje potrošnikov za druge ogrevalne sisteme namesto panelnih radiatorjev (stroji).

¹¹ [Sektorji na ravni oddelka NACE Rev. 2.](#)

¹² EGF/2023/001 BE/Logistics Nivelles (skladiščenje in kopenski prevoz) ter EGF/2024/002 BE/Limburg machinery and paper.

Skupno število ciljnih upravičencev: 5 643

2.1.3 Predložene vloge glede na število ciljnih upravičencev

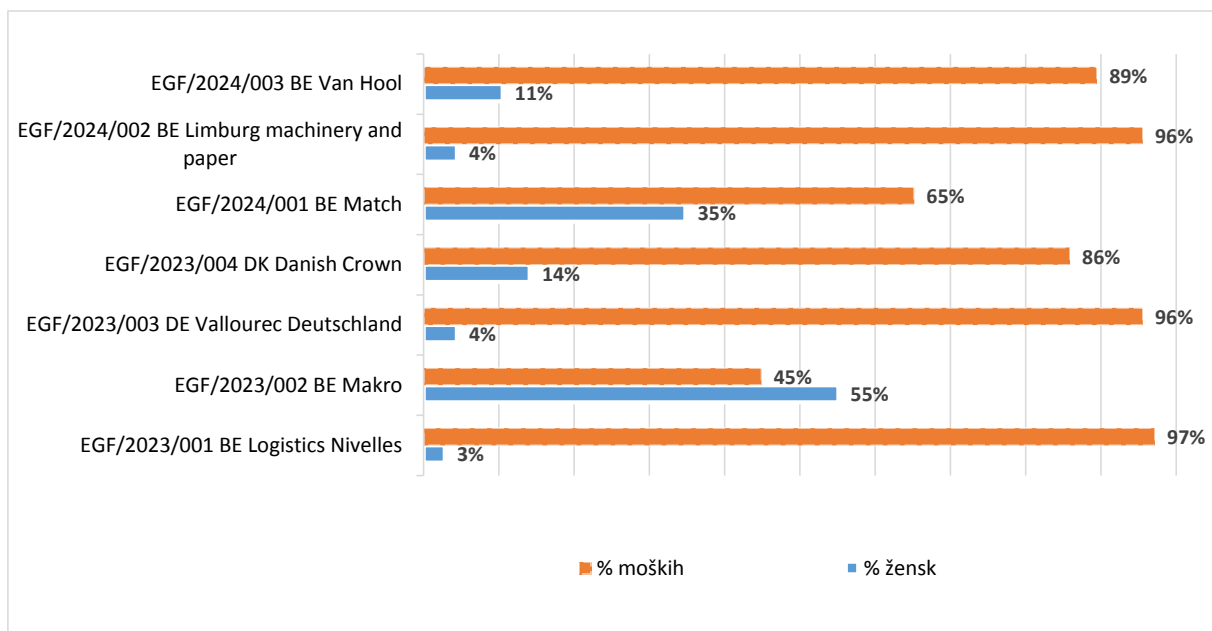
Skupno je bilo 5 643 ciljnih upravičencev (71 % od 7 908 presežnih delavcev; glej preglednico 1). Belgija je s petimi vlogami zaprosila za podporo iz ESPG za največje število upravičencev (4 418), sledili pa sta ji Nemčija (835) in Danska (390). Povprečno število ciljnih upravičencev na vlogo je bilo 806.

Razmerje med ciljnim upravičenci in presežnimi delavci se lahko razlikuje, saj se lahko države članice odločijo, da se osredotočijo na posebne skupine. Na primer, Belgija je v dveh vlogah uporabila regionalni pristop: glede na močan flamski trg dela se je domnevalo, da bodo flamski delavci lahko našli novo zaposlitev z razpoložljivo nacionalno podporo. Zato se je sofinanciranje iz ESPG zahtevalo le za valonske delavce.

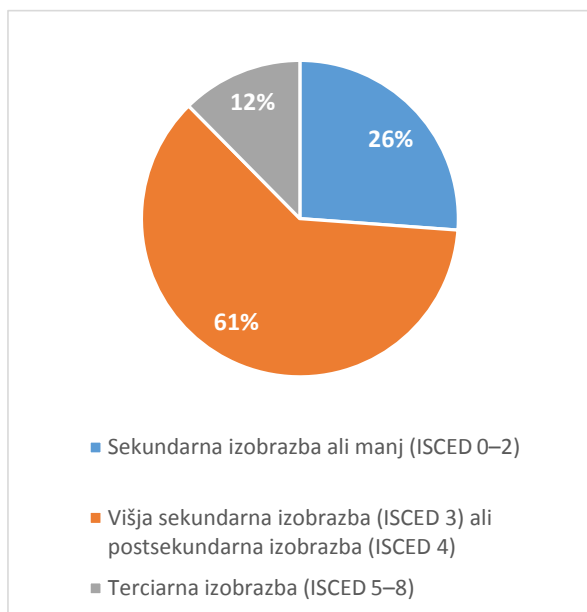
Profil ciljnih upravičencev po spolu, starostni skupini in stopnji izobrazbe

Med ciljnim upravičenci je bilo 87 % moških, 62 % upravičencev je bilo starih od 30 do 54 let, 61 % pa je imelo višjo sekundarno ali postsekundarno izobrazbo. Pri izbiri upravičencev ni spolne pristranskosti: njihov profil je posledica dejstva, da je do večine presežkov prišlo v sektorjih s pretežno moško delovno silo (90 % ali več).

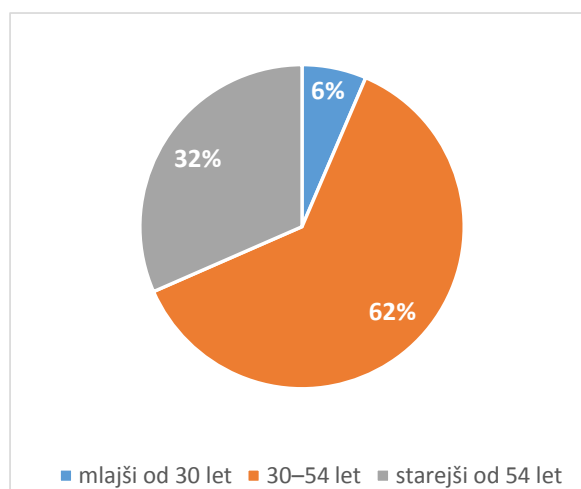
Graf 2: Profil ciljnih upravičencev po spolu in na vlogo

Graf 3: Profil ciljnih upravičencev po stopnji izobrazbe

Graf 4: Profil ciljnih upravičencev po starosti

2.1.4 Predložene vloge po zaprošenih zneskih

Finančni prispevek iz ESPG dopolnjuje ukrepe držav članic na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni. Država članica prosilka mora zagotoviti, da so ukrepi, financirani iz ESPG, skladni s pravili o državni pomoči in da ni dvojnega financiranja iz proračuna EU. Poleg tega ukrepi, financirani iz ESPG, ne bi smeli nadomestiti ukrepov, za katere so po nacionalnem pravu ali kolektivnih pogodbah odgovorna podjetja.

Vsaka država članica, ki zaprosi za podporo iz ESPG, mora oblikovati usklajen sveženj ukrepov, ki najbolj ustreza profilom ciljnih upravičencev. V skladu z Uredbo (EU) 2021/691 je stopnja sofinanciranja iz ESPG 60 % ali enaka najvišji stopnji sofinanciranja iz ESS+ v zadevni državi članici¹³, pri čemer se uporabi višja stopnja.

Skupni znesek zaprosene podpore iz ESPG v sedmih vlogah je znašal 21 213 134 EUR. Belgija je s petimi vlogami in 85-odstotno stopnjo sofinanciranja¹⁴ zaprosila za najvišji znesek (16 346 295 EUR), sledili pa sta ji Nemčija (2 984 627 EUR) in Danska (1 882 212 EUR), vsaka z eno vlogo in 60-odstotno stopnjo sofinanciranja.

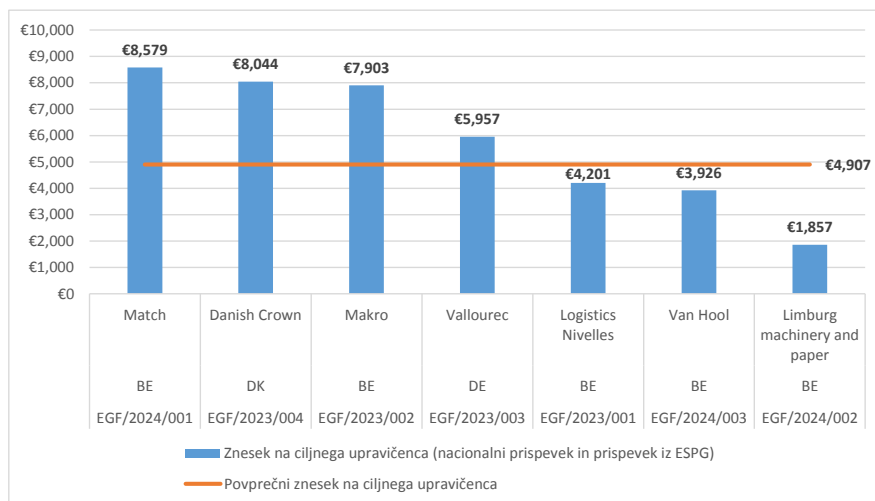
¹³ Stopnje sofinanciranja iz ESS+ se gibljejo od 40 % do 85 %.

¹⁴ V vlogi EGF/2024/002 BE/Limburg machinery and paper je Belgija zaprosila za 60-odstotno sofinanciranje.

2.1.5 Vloge po zneskih na upravičenca

Uredba (EU) 2021/691 ne omejuje proračunskega ali zaprošenega zneska na ciljnega upravičenca. Znesek se lahko razlikuje glede na stanje na zadevnem trgu dela, individualne okoliščine upravičencev ter razpoložljivo podporo in strošek zagotavljanja ustreznih storitev v zadevni državi članici.

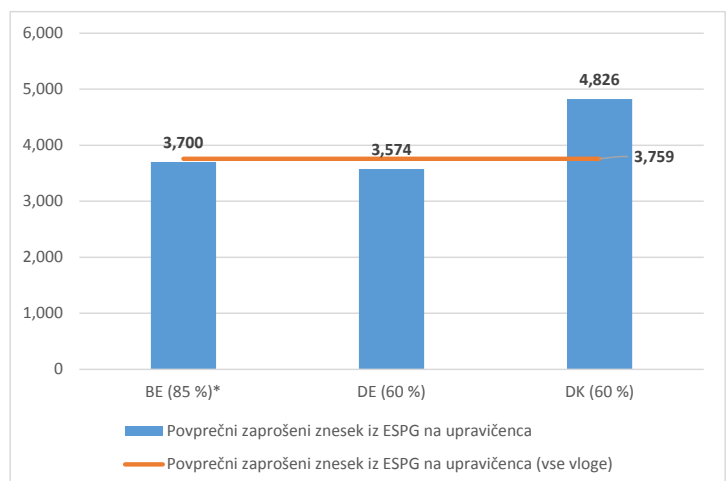
Graf 5: Znesek na upravičenca, predviden v proračunu (nacionalno sofinanciranje in sofinanciranje iz ESPG), v obdobju 2023–2024

Povprečni znesek na upravičenca, predviden v proračunu:

4 907 EUR

Graf 6: Zaprošeni znesek iz ESPG na upravičenca in državo članico v obdobju 2023–2024

Stopnja sofinanciranja iz ESPG za vsako državo članico je navedena v oklepajih.

Povprečni zaprošeni znesek iz ESPG na upravičenca:

3 759 EUR

* V vlogi EGF/2024/002 BE/Limburg machinery and paper je Belgija zaprosila za 60-odstotno sofinanciranje.

2.1.6 Čas obravnave vlog

V skladu s členom 8(1) uredbe o ESPG mora država članica, ki želi predložiti vlogo Komisiji, to storiti v 12 tednih od datuma, ko so bila izpolnjena merila iz člena 4(2), (3) ali (4). Komisija ima po prejemu vloge (ali po potrebi prevoda) na voljo deset delovnih dni, da zahteva vse dodatne informacije, ki jih potrebuje za oceno vloge. Država članica mora odgovoriti v 15 delovnih dneh po prejemu zahteve, lahko pa zaprosi za desetdnevno podaljšanje, če je zahteva za podaljšanje ustrezno utemeljena. Ko Komisija prejme te informacije, ima na voljo 50 delovnih dni, da oceni, ali vloga izpolnjuje pogoje za dodelitev finančne podpore, in predlaga uporabo sredstev iz sklada. Če Komisija ne more izpolniti tega roka, mora pojasniti razloge za zamudo pri dokončanju ocene.

Komisija je vse vloge, prejete v obdobju 2023–2024, sprejela med 49 in 75 dnevi od datuma predložitve vloge ali datuma, ko je bil na voljo prevod, in s tem upoštevala rok 75 delovnih dni, določen v členu 8(4), (5) in (6) uredbe o ESPG.

V skladu s členom 15(1) uredbe o ESPG mora proračunski organ sprejeti sklep v šestih tednih¹⁵ po predlogu Komisije. Sklep o uporabi sredstev je bil v večini primerov sprejet v roku, posebej hitro (v 30 koledarskih dneh) pa je bil sprejet v primeru vloge EGF/2024/002 BE/Limbourg machinery and paper.

Preglednica 2: Čas obravnave vlog za Komisijo in proračunski organ

Referenčna številka ESPG	Primer	Datum vloge ali prevoda	Komisija sprejela	Delovni dnevi	Datum podpisa proračunskega organa	Koledarski dnevi
EGF/2023/001	Logistics Nivelles	17/02/2023	06/06/2023	71	12/07/2023	36
EGF/2023/002	Makro	03/07/2023	13/10/2023	74	22/11/2023	40
EGF/2023/003	Vallourec*	15/11/2023	29/02/2024	71	24/04/2024	55
EGF/2023/004	Danish Crown	06/12/2023	29/02/2024	56	24/04/2024	55
EGF/2024/001	Match	03/06/2024	16/09/2024	75	23/10/2024	37
EGF/2024/002	Limburg machinery and paper*	28/08/2024	05/11/2024	49	05/12/2024	30
EGF/2024/003	Van Hool*	03/12/2024	26/03/2025	73	07/05/2025	42

2.2 Sprejeti sklepi in odobreni prispevki

ESPG je tematski posebni instrument, ki presega zgornje meje večletnega finančnega okvira. Sklad se uporabi na podlagi sklepa Evropskega parlamenta in Sveta.

¹⁵ Približno 42 koledarskih dni.

* Potreben je bil prevod.

Evropski parlament in Svet sta v obdobju 2023–2024 sprejela osem sklepov o uporabi sredstev iz ESPG v višini 16 445 516 EUR za podporo 4 108 delavcem v štirih državah članicah¹⁶. Sklepi so se nanašali na dve vloge, prejeti v zadnjem četrtletju 2022, štiri vloge, prejete leta 2023, in dve vloge, prejeti leta 2024. V preglednici 3 je zato zajet drugačen sklop primerov kot v preglednici 1 (vloge, predložene v letih 2023 in 2024).

¹⁶ Belgija (pet primerov), Španija, Nemčija in Danska.

**Preglednica 3: Podrobnosti o finančnih prispevkih, dodeljenih v letih 2023 in 2024
(Datum podpisa proračunskega organa v letih 2023 in 2024)**

Referenčna številka ESPG	Država članica	Primer	Datum vloge	Člen 4 – Merila za pomoč	Vzrok presežnih delovnih mest	Nacionalni prispevek (v EUR)	Odobreni prispevek iz ESPG (v EUR)	Ciljni upravičenci	Povprečni prispevek iz ESPG na posameznega upravičenca	Moški kot ciljna skupina	Ženske kot ciljna skupina	Mlajši od 30 let kot ciljna skupina	Osebe, stare od 30 do 54 let, kot ciljna skupina	Starejši od 54 let kot ciljna skupina	Datum podpisa proračunskega organa	Datum plačila (bančno nakazilo)
EGF/2022/002	BE	TNT	18/10/2022	(2), točka (a)	Prevzem	345,247	1,956,397	559	3,500	487	72	13	368	178	15/03/2023	03/04/2023
EGF/2022/003	ES	Alu Ibérica	30/11/2022	(2), točka (a)	Trgovina	225,000	1,275,000	303	4,208	293	10	0	294	9	10/05/2023	31/05/2023
EGF/2023/001	BE	Logistics Nivelles	17/02/2023	(2), točka (a)	Kriza v podjetju	380,004	2,153,358	603	3,571	586	17	27	450	126	12/07/2023	19/07/2023
EGF/2023/002	BE	Makro	03/07/2023	(2), točka (a)	Kriza v podjetju	499,098	2,828,223	421	6,718	189	232	2	229	190	22/11/2023	05/12/2023
EGF/2023/003	DE	Vallourec	15/11/2023	(2), točka (a)	Trgovina	1,989,752	2,984,627	835	3,574	798	37	53	614	168	24/04/2024	17/06/2021
EGF/2023/004	DK	Danish Crown	06/12/2023	(2), točka (a)	Kriza v podjetju	1,254,808	1,882,212	390	4,826	335	55	39	275	76	24/04/2024	15/05/2024
EGF/2024/001	BE	Match	03/06/2024	(2), točka (a)	Kriza v podjetju	469,688	2,661,564	365	7,292	238	127	28	222	115	23/10/2024	06/11/2024
EGF/2024/002	BE	Limburg machinery and paper	19/07/2024	(2), točka (a)	Presežna zmogljivost v sektorju (papir) Spremembe v potrošniških trendih (radiatorji)	469,424	704,135	632	1,114	604	28	55	355	222	05/12/2024	24/12/2024
Skupne vrednosti						5,633,021	16,445,516	4,108	4,003	3,530	578	217	2,807	1,084		
Skupno število sklepov in plačil v letih 2023 in 2024: 8				4(2), točka (a) = 7 4(2), točka (c) = 1	Kriza v podjetju = 4 Trgovina = 2 Drugo = 2	704,128	2,055,690	514		86%	14%	5%	69%	26%	Povprečne vrednosti za 8 primerov	

2.2.1 Ukrepi, sofinancirani iz ESPG

V skladu s členom 7 Uredbe (EU) 2021/691 se lahko s finančnim prispevkom iz ESPG podprejo aktivni ukrepi politike trga dela, ki so del usklajenega svežnja prilagojenih storitev, namenjenega za lažjo ponovno vključitev ciljnih upravičencev, zlasti najbolj prikrajšanih med njimi, v zaposlitev ali samozaposlitev.

Finančni prispevki iz ESPG so bili v letih 2023 in 2024 odobreni za naslednje vrste ukrepov:

- poklicno svetovanje in karierno orientacijo,
- intenzivno pomoč pri iskanju zaposlitve, prilagojeno potrebam upravičencev, izboljšanje splošnih spretnosti, povečanje možnosti in sposobnosti iskalcev zaposlitve za udeležbo na tečajih izpopolnjevanja ali za izpolnjevanje zahtev delovnega mesta,
- preusposabljanje, izpopolnjevanje in poklicno usposabljanje, vključno s horizontalnim usposabljanjem in usposabljanjem za mehke veščine, podjetniškim usposabljanjem in visokošolskimi programi,
- svetovanje in mentorstvo za iskanje nove zaposlitve ter mentorstvo na začetku nove zaposlitve,
- spodbujanje podjetništva in prispevke za ustanovitev podjetja,
- enkratne spodbude za hitro prerazporeditev in spodbude za zaposlovanje, razne oblike pomoči (npr. za iskanje zaposlitve, usposabljanje ali podjetništvo ali za spodbujanje udeležbe v računalniškem ali jezikovnem usposabljanju) in prispevkov (npr. za stroške prevoza na delo ali oskrbe vzdrževancev).

Države članice so pri oblikovanju svojih svežnjev ukrepov podpore upoštevale ozadje, stopnjo izobrazbe, izkušnje in mobilnost posameznih upravičencev ter sedanje ali pričakovane prihodnje zaposlitvene možnosti na ustreznih trgih dela. V skladu s členom 7(2) uredbe o ESPG so upoštevale tudi priporočila iz okvira kakovosti EU za predvidevanje sprememb in prestrukturiranje ter potrebo po razširjanju spretnosti za digitalno industrijsko dobo in z viri gospodarno gospodarstvo.

2.2.2 Dopolnjevanje ukrepov, ki se financirajo z nacionalnimi sredstvi ali drugimi sredstvi EU

Ukrepi ESPG so vedno na voljo poleg rednih nacionalnih ukrepov podpore, kar zagotavlja dopolnjevanje. Sklad zlasti dopolnjuje ESS+, ki je pomemben instrument EU za spodbujanje zaposlovanja. Sklada obravnavata vprašanja s področja zaposlovanja z različnih časovnih vidikov: ESS+ z večletnimi programi uresničuje strateške in dolgoročne cilje (npr. povečanje človeškega kapitala in upravljanje sprememb), ESPG pa zagotavlja podporo v odziv na krize. Podpira presežne delavce ali samozaposlene osebe, ki so prenehale opravljati dejavnost zaradi posebnega obsežnega prestrukturiranja, ki v kratkem času povzroči veliko odpustov.

ESPG državam članicam omogoča, da upravičencem zagotovijo bolj poglobljeno in ciljno usmerjeno ter prilagojeno podporo, vključno z ukrepi, do katerih sicer ne bi imeli dostopa (npr. srednje- in visokošolsko izobraževanje). Sklad tako omogoča zasnovo storitev, ki so bolj prilagojene potrebam posameznih presežnih delavcev in ki precej presegajo to, kar lahko ponudijo standardni tečaji in ukrepi. Nasprotno pa je podpora iz ESS+ namenjena širšemu delu prebivalstva (zaposlenim in brezposelnim). Države članice včasih kombinirajo ukrepe ESPG in ESS+, da bi zagotovile kratkoročne in dolgoročne rešitve.

ESPG na ravni primerov običajno temelji na obstoječih nacionalnih ukrepih ali ukrepih ESS+, ki jih dopolnjuje z novimi ukrepi ali krepki obstoječe ukrepe, npr. s povečanjem razmerja med svetovalci in upravičenci ali podaljšanjem obdobja podpore¹⁷. Odločilno merilo pri izbiri instrumentov je, kako lahko najboljše pomagajo ciljnim upravičencem. Države članice same izberejo, katere instrumente in ukrepe želijo uporabiti za uresničitev zelenih ciljev¹⁸.

V skladu z načelom subsidiarnosti se države članice same odločijo, ali bodo uporabile sredstva iz ESS+ ali ESPG, obenem pa je njihova naloga, da skrbijo za dopolnjevanje med obema skladoma ob upoštevanju razmer na trgu dela.

V skladu s členom 9(5) Uredbe (EU) 2021/691 morajo države članice vzpostaviti potrebne mehanizme, da se izognejo kakršnemu koli tveganju dvojnega financiranja iz finančnih instrumentov EU. Ker je v večini držav članic organ upravljanja ESS+ odgovoren tudi za izvajanje ESPG, lahko države članice zagotovijo, da ne prihaja do dvojnega financiranja.

2.3 Zavrnjene vloge

Komisija, Evropski parlament ali Svet niso zavrnila nobene vloge, prejete v letih 2023 in 2024.

2.4 Doseženi rezultati

Glavni viri informacij o rezultatih, ki jih je dosegel ESPG, so končna poročila držav članic, ki jih je treba predložiti najpozneje sedem mesecev po koncu izvajanja (šest mesecev za primere iz uredbe o ESPG za obdobje 2014–2020¹⁹). Poleg tega države članice zagotavljajo

¹⁷ Presežni delavci lahko v skladu z regionalno zakonodajo Valonije prejmejo pomoč enote za prerazporejanje, ki se aktivira na zahtevo sindikata. Te enote za prerazporejanje so upravljale izvajanje sofinanciranih ukrepov ESPG (EGF/2022/002 BE/TNT, EGF/2023/001 BE/Logistique Nivelles, EGF/2023/002 BE/Makro in EGF/2024/001 BE/Match-Smatch). Standardno 12-mesečno delovanje enot za prerazporejanje se je tako lahko podaljšalo na 24 mesecev in sprejeli so se lahko dodatni ukrepi za dopolnitev njihovega svežnja ukrepov, kot so prispevki za ustanovitev podjetja, spodbude za zaposlitev ali spodbude za delavce za udeležbo na določenih tečajih usposabljanja.

¹⁸ Podpora iz ESPG za presežne delavce v sektorju kovin v Španiji (EGF/2021/001 ES/Pais Vasco metal) je bila izvedena v okviru širšega programa pomoči (AukerabeRRI), ki je podjetjem pomagal poiskati kvalificirane delavce, ki so jih potrebovali, odpuščenim delavcem pa najti novo zaposlitev.

¹⁹ Uredba (EU) št. 1309/2013.

informacije pri svojih neposrednih stikih s Komisijo, npr. na sestankih in konferencah ter v povezavi z ocenami in revizijskim delom. Glavni rezultati in podatki, ki jih je v obdobju 2023–2024 sporočilo sedem držav članic, so povzeti v nadaljevanju.

Preglednica 4: Položaj upravičencev do pomoči na trgu dela (končna poročila, prejeta v letih 2023 in 2024)

Referenčna številka ESPG	EGF/2020/001	EGF/2020/002	EGF/2020/003	EGF/2020/005	EGF/2020/007	EGF/2021/001	EGF/2021/002	EGF/2021/003	EGF/2021/004	EGF/2021/005	EGF/2021/006	Skupaj
Primer	Galia shipbuilding ancillary sectors	Estonian tourism industry	GMH Guss	Swissport	Finnair	Pais Vasco metal	Air Italy	Porto Canale	Aragón automotive	Airbus	Cataluña automotive	11 končnih poročil
Država članica	ES	EE	DE	BE	FI	ES	IT	IT	ES	FR	ES	iz 7 DČ
Sektor	Ladjedelništvo	Turizem	Osnovne kovine	Spremljajoče prometne dejavnosti	Zračni prevoz	Kovinskopredeloval na industrija	Zračni prevoz	Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	Proizvodnja motornih vozil, priklopnikov in polpriklopnikov	Proizvodnja provoznih sredstev	Proizvodnja motornih vozil, priklopnikov in polpriklopnikov	
Datum vloge	13-May-2020	12-Nov-2020	15-Dec-2020	22-Dec-2020	30-Dec-2020	25-Jun-2021	15-Jul-2021	15-Jul-2021	26-Jul-2021	26-Jul-2021	23-Sep-2021	
Odpuščeni delavci	960	10,080	585	1,468	508	491	611	190	1,052	508	705	17,158
Ciljni upravičenci	500	5,060	476	1,468	500	300	611	190	320	297	450	10,172
Datum začetka ukrepov	30-Nov-2020	1-Jan-2021	1-Apr-2020	9-Jun-2020	21-Oct-2020	11-Jun-2021	4-Nov-2020	8-Oct-2020	1-Jun-2022	1-Nov-2020	6-Sep-2023	
Datum prenehanja ukrepov	13-Aug-2022	30-Jun-2023	18-Aug-2022	22-Dec-2022	30-Dec-2022	24-Nov-2023	25-Oct-2023	17-Dec-2023	17-Dec-2023	17-Feb-2024	8-Mar-2024	
Rok za končno poročilo	13-Feb-2023	1-Jul-2023	15-Jun-2023	22-Jun-2023	30-Jun-2023	25-Jun-2024	17-Jul-2024	17-Jul-2024	17-Jul-2024	17-Sep-2024	9-Oct-2024	
Dejanski datum predložitve končnega poročila	10-Feb-2023	5-Jun-2024	21-Jun-2023	19-Jun-2023	16-May-2023	21-Jun-2024	16-Jul-2024	16-Jul-2024	12-Jul-2024	16-Oct-2024	8-Oct-2024	
Primer zaključen pred 31. 12. 2024	DA	NE	NE	DA	DA	NE	NE	NE	NE	NE	NE	
REZULTATI OB KONCU OBDOBJA IZVAJANJA ESPG NA PODLAGI KONČNIH POROČIL DRŽAV ČLANIC												
Upravičenci do pomoči	521	1,687	200	898	481	80	601	190	263	299	93	5,313
% ciljnih upravičencev	104%	33%	42%	61%	96%	27%	98%	100%	82%	101%	21%	52%
Položaj upravičencev do pomoči iz ESPG na trgu dela*												
Ponovno vključeni upravičenci ob koncu obdobja izvajanja ESPG	362	1,427	79	458	366	57	300	82	116	136	15	3,398
% upravičencev do pomoči od tega	69%	85%	40%	51%	76%	71%	50%	43%	44%	45%	16%	64%
kot odvisni upravičenci	350	1,351	78	445	363	56	288	82	116	25	14	3,168
kot samozaposleni	12	76	1	13	3	1	12	0	0	111	1	230
Upravičenci, ki se izobražujejo/usposabljujejo	0	0	9	0	23	0	0	0	0	9	1	42
% upravičencev do pomoči	0%	0%	5%	0%	5%	0%	0%	0%	0%	3%	1%	1%
Upravičenci, ki so nezaposleni ali neaktivni – različni razlogi**	159	68	103	440	92	23	266	0	147	17	77	1,392
% upravičencev do pomoči	31%	4%	52%	49%	19%	29%	44%	0%	56%	6%	83%	26%
Položaj upravičencev, n. r.	0	192	9	0	0	0	35	108	0	137	0	481
% upravičencev do pomoči	0%	11%	5%	0%	0%	0%	6%	57%	0%	46%	0%	9%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

* Položaj upravičencev na trgu dela načeloma kaže stanje ob koncu obdobja izvajanja.

** „Neaktivni“ pomeni, da osebe niso več na trgu dela iz različnih razlogov, kot je na primer upokožitev ali smrt.

2.4.1 Povzetek rezultatov, sporočenih v letih 2023 in 2024

Komisija je v obdobju 2023–2024 prejela 11 končnih poročil o primerih, ki so bili izvedeni od junija 2020 do marca 2024, od katerih se jih je pet nanašalo na primere v skladu z uredbo o ESPG za obdobje 2014–2020.

Zbirni podatki iz končnih poročil kažejo precej uravnoteženo razčlenitev po spolu med upravičenci (58 % moških in 42 % žensk), čeprav so bili presežki večinoma v sektorjih s pretežno moško delovno silo. To je mogoče pojasniti s posebnim primerom turističnih delavcev v Estoniji, kjer sta bili dve od treh oseb, ki so prejemale podporo, ženski. S tem primerom, ki je predstavljal tretjino vseh delavcev, ki so prejeli podporo, so se izravnali primeri, v katerih je bilo 90 % ali več moških.

Upravičencev, starih 54 let ali več (18 %), je bilo več kot tistih, mlajših od 30 let (13 %). Več delavcev, ki so prejeli pomoč, je zaključilo terciarno izobraževanje (25 %) kot primarno ali nižje sekundarno izobraževanje (19 %).

Končna poročila kažejo, da je 64 % od 5 313 delavcev, ki so prejeli pomoč, do konca obdobja izvajanja ESPG našlo novo zaposlitev. Približno 1 % upravičencev se je še vedno izobraževal ali usposabljal, 26 % jih je bilo nezaposlenih ali neaktivnih iz različnih razlogov, za preostalih 9 % pa ni bilo na voljo podatkov o statusu zaposlitve.

Stopnja dosega upravičencev (delavci, ki so prejeli pomoč iz ESPG glede na ocenjene upravičence) je v povprečju znašala 52 %, vendar se je od primera do primera precej razlikovala. V petih primerih je bila stopnja približno 100-odstotna, z odstopanjem za ± 4 odstotne točke, v enem primeru pa je bila višja od 80 %. Nasprotno pa sta najnižji stopnji znašali 33 % in 21 %. Okoliščine vsakega primera so precej specifične, kar otežuje natančno oceno. Ista država članica (Španija) je zabeležila najvišjo in najnižjo stopnjo dosega upravičencev.

V končnih poročilih držav članic je opisano, kako so lahko presežne delavce usmerile k novi zaposlitvi z oblikovanjem ukrepov, prilagojenih njihovim potrebam. Poročila potrjujejo tudi, da je ESPG lahko dodal vrednost ukrepom držav članic za pomoč ciljnim upravičencem pri iskanju nove zaposlitve in ponovnem uveljavljanju na trgu dela.

2.4.2 Stopnja ponovne vključitve upravičencev

Na podlagi prejetih poročil se je ob koncu ukrepov 3 398 udeležencev (64 %) ponovno zaposlilo, od tega 3 168 (93 %) kot zaposleni in 230 (7 %) kot samozaposleni.

V skladu z uredbo o ESPG za obdobje 2014–2020 morajo države članice 18 mesecev po koncu obdobja izvajanja poročati o statusu zaposlitve upravičencev. Po podatkih, prejetih

iz Estonije, Belgije, Nemčije in Španije, je več kot 80 % upravičencev našlo novo zaposlitev in imajo stabilno delovno mesto (eno poročilo še ni bilo predloženo).

V Estoniji je bilo ob koncu intervencijskega obdobja zaposlenih 85 % upravičencev, pri čemer je bila stopnja ponovne vključitve enaka za ženske in moške; 18 mesecev pozneje se je stopnja zvišala za eno odstotno točko, tj. na 86 %. V Belgiji se je stopnja ponovne zaposlitve zvišala za 31 odstotnih točk na 82 %, v Španiji za 11 odstotnih točk na 80 % in v Nemčiji za sedem odstotnih točk na 47 %.

V skladu z uredbo ESPG za obdobje 2021–2027 je rok za poročanje o statusu zaposlitve upravičencev šest mesecev po koncu obdobja izvajanja. Vendar več držav članic zaradi tehnične težave v modulu za poročanje v skupnem sistemu deljenega upravljanja skladov (SFC) ni moglo predložiti poročila, zato so podatki na voljo le za EGF/2021/004 ES/Aragón automotive.

Stopnja ponovne zaposlitve se je v tem primeru po šestih mesecih zvišala s 44 % (116 oseb) na 70 % (185 oseb). Ob koncu intervencije je bila stopnja pri ženskah (40 %) za osem odstotnih točk nižja kot pri moških (48 %), po šestih mesecih pa je stopnja pri obeh znašala 70 %.

Podatki niso reprezentativni za dejansko stopnjo ponovne zaposlitve, saj so nepopolni, poleg tega pa se število mesecev med koncem obdobja izvajanja in časom zbiranja podatkov razlikuje. Zato so v preglednici 5 prikazani zgolj za ponazoritev.

Preglednica 5: Status zaposlitve več mesecev po koncu obdobja izvajanja

Primer	Galicia ancillary shipbuilding		Estonian tourism industry		GMH Guss		Swissport		Aragón automotive	
Država članica	ES		EE		DE		BE		ES	
Sektor	Ladjedelnništvo		Turizem		Osnovne kovine		Spremljajoče prometne dejavnosti		Proizvodnja motornih vozil, priklonikov in polpriklonikov	
Datum vloge	13-May-2020		12-Nov-2020		15-Dec-2020		22-Dec-2020		26-Jul-2021	
Odpušteni delavci	960		10,080		585		1,468		1,052	
Ciljni upravičenci	500		5,060		476		1,468		320	
Datum začetka ukrepov	30-Nov-2020		1-Jan-2021		1-Apr-2020		9-Jun-2020		1-Jun-2022	
Datum prenehanja ukrepov	13-Aug-2022		30-Jun-2023		18-Aug-2022		22-Dec-2022		17-Dec-2023	
Rok za končno poročilo	13-Feb-2023		1-Jul-2023		15-Jun-2023		22-Jun-2023		17-Jul-2024	
Dejanski datum predložitve končnega poročila	10-Feb-2023		5-Jun-2024		21-Jun-2023		19-Jun-2023		12-Jul-2024	
Primer zaključen pred 31. 12. 2024	DA		NE		NE		DA		NE	
REZULTATI OB KONCU OBDOBJA IZVAJANJA ESPG NA PODLAGI KONČNIH POROČIL DRŽAV ČLANIC										
Upravičenci do pomoči	521		1,687		200		898		263	
% ciljnih upravičencev	104%		33%		42%		61%		82%	
Položaj upravičencev do pomoči na trgu dela	Konec izvajanja	Konec izvajanja + 18 mesecev	Konec izvajanja	Konec izvajanja + 18 mesecev	Konec izvajanja	Konec izvajanja + 18 mesecev	Konec izvajanja	Konec izvajanja + 18 mesecev	Konec izvajanja	Konec izvajanja + 6 mesecev
	362	419	1,427	1,444	79	94	458	734	116	185
% upravičencev do pomoči od tega	69%	80%	85%	86%	40%	47%	51%	82%	44%	70%
kot odvisni upravičenci	350	402	1,351	1,372	78	n. r.	445	715	116	184
kot samozaposleni	12	17	76	77	1	n. r.	13	19	0	1
Upravičenci, ki se izobražujejo/usposabljaajo	0	0	0	0	9	7	0	0	0	0
% upravičencev do pomoči	0%	0%	0%	0%	5%	4%	0%	0%	0%	0%
Upravičenci, ki so nezaposleni ali neaktivni – različni razlogi*	159	102	68	34	103	95	440	136	147	78
% upravičencev do pomoči	31%	20%	4%	2%	52%	48%	49%	15%	56%	30%
Položaj upravičencev, n. r.	0	0	192	204	9	4	0	28	0	0
% upravičencev do pomoči	0%	0%	11%	12%	5%	2%	0%	3%	0%	0%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

2.4.3 Raziskava med upravičenci

Nova zahteva od leta 2021 je, da se za vsak primer ESPG zaradi ocenjevanja izvede raziskava med upravičenci. Predlogo raziskave je pripravila Komisija v tesnem sodelovanju z državami članicami in je bila prevedena v vse uradne jezike EU. Raziskave se začnejo izvajati v šestem mesecu po koncu obdobja izvajanja, udeleženci pa imajo vsaj štiri tedne dostop do njih na spletišču EU Survey.

Raziskava med upravičenci za vsak primer ESPG zagotavlja bolj kakovosten pristop k ocenjevanju uspešnosti sklada in njegovih **dolgotrajnih učinkov na splošno zaposljivost upravičencev** v smislu pridobivanja novih spretnosti in kvalifikacij, samozavesti in samospoštovanja itd.

Odgovori, ki so jih vprašani navedli v okviru raziskave, so povzeti v nadaljevanju.

* „Neaktivni“ pomeni, da osebe niso več na trgu dela iz različnih razlogov, kot je na primer upokojitvev.

- Več kot polovica vprašanih je navedla, da so pridobili nove spretnosti ali kvalifikacije. Vsak tretji je pridobil digitalne kvalifikacije, vsak četrti pa okoljske/zelene spretnosti.
- 48 % vprašanih je pridobilo samozavest, približno 46 % tistih, ki niso našli nove zaposlitve, pa je menilo, da so po sodelovanju v ukrepih, sofinanciranih iz ESPG, **bolje usposobljeni**.
- Približno 47 % vprašanih se je ponovno zaposlilo, od tega 38 % kot odvisni delavci in približno 9 % kot samozaposleni.
- Kar zadeva **kakovost novih zaposlitev**, je imela večina vprašanih, ki so se vrnila na delo kot odvisni delavci, **zaposlitev s polnim delovnim časom (89 %), pri čemer sta imeli dve tretjini pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas**. Za večino vprašanih (56 %) so bili delovni pogoji primerljivi ali boljši kot na njihovem prejšnjem delovnem mestu, medtem ko je bil vsak četrti v slabšem položaju. Plača je bila primerljiva ali boljša za 46 % vprašanih, za 41 % pa slabša. Trije od štirih delavcev so navedli, da so morali opraviti manj ali enako število neplačanih nadur kot prej.
- Trije od štirih vprašanih, ki so se vrnila na delo kot samozaposleni, so imeli zaposlitev s polnim delovnim časom. Skoraj **polovica podjetij, ki so jih ustanovili samozaposleni, je delovala dve leti ali več**, eno od treh pa od 12 do 24 mesecev. V vsakem petem podjetju so bile zaposlene osebe, ki niso bili lastniki.
- V nasprotju z odvisnimi delavci je imela večina samozaposlenih (78 %) nižje dohodke kot na svojem prejšnjem delovnem mestu, le 11 % pa jih je poročalo o višjih dohodkih. Vendar pa so se **za več kot polovico samozaposlenih, ki so imeli nižje dohodke, delovni pogoji izboljšali**.
- Polovica vprašanih, ki so odvisni delavci, je povedala, da so jim ukrepi podpore, sofinancirani iz ESPG, pomagali pridobiti sedanjo zaposlitev, medtem ko za drugo polovico to ni veljalo. 71 % vprašanih je navedlo, da jim je podpora, ki so jo prejeli, pomagala pri samozaposlitvi.

2.5 Finančno izvajanje

2.5.1 Prispevki ESPG

ESPG je tematski posebni instrument, kot je določeno v členu 8 Uredbe Sveta o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027²⁰. Za obdobje 2021–2027 je bila prvotno določena

²⁰ Uredba Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 (UL L 433I, 22.12.2020, str. 11).

letna zgornja meja v višini do 186 milijonov EUR (v cenah iz leta 2018), leta 2024 pa je bila za obdobje 2024–2027 znižana na 30 milijonov EUR (v cenah iz leta 2018), da bi se upoštevale potrebe po financiranju, ki nastajajo na drugih področjih, vključno s podporo Ukrajini, geopolitičnimi napetostmi, naravnimi nesrečami itd.

Prispevek iz ESPG se državi članici izplača v enkratnem znesku kot 100-odstotno plačilo predhodnega financiranja. Plačilo zapade v 15 delovnih dneh od datuma, ko Evropski parlament in Svet obvestita Komisijo o odobritvi proračunske prerazporeditve.

Proračunski organ je v letih 2023 in 2024 odobril financiranje osmih primerov v skupnem znesku 16 445 516 EUR. Skupni ocenjeni stroški prilagojenih storitev²¹ so vključevali izdatke, ki naj bi se dodelili na naslednji način: 55 % za poklicno svetovanje, 19 % za usposabljanje, 19 % za pomoči in spodbude ter 7 % za spodbujanje podjetništva.

2.5.2 Tehnična pomoč

Na podlagi člena 11(1) Uredbe (EU) 2021/691 in na pobudo Komisije se lahko do 0,5 % zgornje meje sklada porabi za tehnično pomoč. Ta znesek je treba porabiti za financiranje dejavnosti, potrebnih za izvajanje ESPG, kot so dejavnosti priprave, spremljanja in zbiranja podatkov, vzpostavitev baze znanja, upravna in tehnična podpora, dejavnosti obveščanja in komuniciranja ter revizije, nadzor in ocenjevanje. Proračunski organ je za leto 2023 dal na voljo 190 000 EUR, kar predstavlja 0,09 % letne zgornje meje sklada, v primerjavi s 165 000 EUR oziroma 0,08 % letne zgornje meje sklada v letu 2024²².

²¹ Ukrepi na podlagi člena 7(2), točki (a) in (b), uredbe o ESPG.

²² Leta 2024 je bila najvišja letna zgornja meja ESPG znižana s 186 milijonov EUR (v cenah iz leta 2018) na 30 milijonov EUR (v cenah iz leta 2018).

Preglednica 6.1: Izdatki za tehnično pomoč v letu 2023

Opis	Stroški skupaj (predvideni v proračunu)	Dejanske obveznosti	Opombe
Upravna podpora	90 000 EUR	38 480,47 EUR	Ti izdatki krijejo stroške: (a) sestanka kontaktnih oseb, ki je potekal oktobra 2023 v Bruslju, čemur je sledil obisk enote za prerazporejanje, ki jo podpira ESPG, v Charleroiu, in (b) dejavnosti obveščanja: spletna prisotnost ESPG in vzdrževanje spletišča ESPG.
Tehnična podpora	100 000 EUR	99 591,70 EUR	Vzdrževanje modulov ESPG v SFC 2014 ter posodobitev in nadaljnji razvoj v SFC 2021 ²³
Stroški skupaj	190 000 EUR	138 072,17 EUR	

Preglednica 6.2: Izdatki za tehnično pomoč v letu 2024

Opis	Stroški skupaj (predvideni v proračunu)	Dejanske obveznosti	Opombe
Upravna podpora	75 000 EUR	59 480,20 EUR	Ti izdatki krijejo stroške: (a) sestanka kontaktnih oseb, ki je potekal novembra 2024 v Düsseldorfu, čemur je sledil obisk podjetja Vallourec, kjer so presežni delavci prejeli podporo iz ESPG prek prehodnega podjetja; (b) dejavnosti obveščanja: spletna prisotnost ESPG in vzdrževanje spletišča ESPG.
Tehnična podpora	90 000 EUR	99 973,07 EUR	Vzdrževanje modulov ESPG v SFC 2014 ter posodobitev in nadaljnji razvoj v SFC 2021 (modul za končno poročilo). 10 000 EUR je bilo prerazporejenih iz upravne v tehnično podporo.
Stroški skupaj	165 000 EUR	159 453,27 EUR	

2.5.3 Sporočene nepravilnosti

Komisija v letu 2023 ali 2024 ni bila obveščena o nobenih nepravilnostih v skladu z Uredbo (EU) št. 1309/2013 ali Uredbo (EU) 2021/691.

²³ Skupni sistem deljenega upravljanja skladov (SFC) je sistem elektronske izmenjave podatkov.

2.5.4 Zaključitev finančnih prispevkov iz ESPG

Primer ESPG je zaključen, ko je Komisiji poslano končno poročilo z vsemi zahtevanimi informacijami, ko so plačana vsa neporavnana povračila in ko državi članici ali Komisiji ni treba sprejeti nobenih dodatnih ukrepov. Kljub temu še naprej velja obveznost, da se vsa spremena dokumentacija hrani in je na voljo še tri leta na zahtevo Komisije in Računskega sodišča (člen 21(5) Uredbe (EU) št. 1309/2013).

Preglednica 7: Primeri, zaključeni v letih 2023 in 2024

Referenčna številka ESPG	EGF/2016/002	EGF/2017/007	EGF/2020/001	EGF/2020/005	EGF/2020/007	SKUPAJ
Primer	Ericsson	Ericsson	Galicia Shipbuilding ancillary sectors	Swissport	Finnair	5 primerov, zaključenih v letih 2023 in 2024
Država članica	SE	SE	ES	BE	FI	4 države članice
Sektor (kratko poimenovanje)	Računalniki, elektronski in optični izdelki	Računalniki, elektronski in optični izdelki	Sektorji ladjedelniške industrije	Spremljajoče prometne dejavnosti	Zračni prevoz	
Datum vloge	31-Mar-2016	9-Aug-2017	13-May-2020	22-Dec-2020	30-Dec-2020	
Odpuščeni delavci	1,556	2,388	960	1,468	508	8,731
Ciljne osebe (vključno z NEET)	918	900	500	1,468	500	5,487
Skupni proračun (v EUR)	6,596,531	3,550,667	3,424,000	6,198,708	2,929,600	31,064,870
Prispevek iz ESPG	3,957,918	2,130,400	2,054,400	3,719,224	1,752,360	18,633,520
Prispevek iz ESPG (% skupnega proračuna)	60%	60%	60%	60%	60%	
Rok za končno poročilo	30-Sep-2018	9-Feb-2020	13-Feb-2023	22-Jun-2023	30-Jun-2023	
Dejanski datum predložitve končnega naročila	26-Sep-2018	6-Feb-2020	10-Feb-2023	19-Jun-2023	16-May-2023	
Datum zaključka	26-May-2023	26-May-2023	16-Oct-2023	31-May-2024	19-Oct-2023	
Prejemniki pomoči (delavci in NEET)	224	80	521	898	481	2,204
% ciljnih oseb	24%	9%	104%	61%	96%	40%
Dejanski proračun ali poraba proračuna (vsi zneski v EUR)						
Skupni upravičeni izdatki	1,556,565.00	483,488.00	2,129,276.35	1,892,828.00	1,351,873.49	7,414,030.84
Delež ESPG v skupnem upravičenih dejanskih izdatkih	933,939.00	290,092.80	1,277,565.81	1,135,696.80	811,124.09	4,448,418.50
Črpanje sredstev iz ESPG	23.60%	13.62%	62.19%	30.54%	46.29%	24%
Povračilo sredstev ESPG Evropski komisiji (neporabljena)	3,023,979.00	1,840,307.20	776,834.19	2,583,527.20	941,235.91	14,185,101.50
Stopnja povračila	76.40%	86.38%	37.81%	69.46%	53.71%	76%

V letih 2023 in 2024 je bilo zaključenih pet primerov, ki so se izvajali med letoma 2016 in 2020. Povprečna stopnja črpanja je bila 24 %, pri čemer je najnižja stopnja znašala 13,62 %, najvišja pa 62,16 %. Države članice ne uporabijo vseh odobrenih sredstev iz različnih razlogov. Čeprav se jih spodbuja, naj pripravijo realne ocene proračuna za usklajeni sveženj prilagojenih storitev, natančno načrtovanje v fazi predložitve vloge ni vedno izvedljivo. Poleg tega države članice pogosto precenjujejo proračune in v svoje prvotne izračune običajno vključijo visoko varnostno rezervo, da se zmanjša tveganje prevelike porabe ali ker je pri prijavi npr. profilov in potreb morebitnih upravičencev veliko neznank.

Stopnja črpanja finančnega prispevka iz ESPG je tesno povezana s stopnjo dosega upravičencev in z odločitvami, ki jih sprejemajo upravičenci. Število delavcev, ki želijo sodelovati v predlaganih ukrepih, je lahko v fazi načrtovanja previsoko ocenjeno. Nižja stopnja udeležbe od pričakovane je lahko posledica izboljšanja razmer na trgu dela ali nepredvidenih osebnih dejavnikov, kot so delavci, ki sami najdejo novo zaposlitev, pomanjkanje motivacije ali odločitev za predčasno upokožitev. Da bi se hitreje ponovno zaposlili, se nekateri delavci lahko odločijo tudi za kratkoročne in zato cenejše ukrepe namesto za dražje dolgoročne ukrepe.

Drugi razlogi za nizko porabo vključujejo zamude pri začetku izvajanja ukrepov, premalo osebja za njihovo izvajanje, nezadostno uporabo možnosti za prerazporeditev sredstev med proračunskimi postavkami ali več sredstev, ki so na voljo na ravni držav članic, kot je bilo pričakovano.

Komisija državam članicam svetuje od faze predložitve vloge, da bi spodbudila optimalno upravljanje sklada, kar bi morale izboljšati stopnjo izvajanja. S pridobivanjem izkušenj držav članic naj bi se izboljšale priprava proračuna za ukrepe in 24-mesečne napovedi udeležbe delavcev. Komisija ugotavlja, da sta se izboljšala tudi delovanje različnih organov za usklajevanje in izvajanje ter kakovost komunikacije med nacionalno in regionalno/lokalno ravno.

2.6 Dejavnosti tehnične pomoči, ki jih izvaja Komisija

2.6.1 Obveščanje in oglaševanje – spletišče

Komisija mora v skladu s členom 12(2) Uredbe (EU) 2021/691 vzpostaviti, vzdrževati in redno posodabljati spletišče, ki je na voljo v vseh jezikih EU.

V obdobju 2023–2024 je Komisija spletišče ESPG²⁴ posodabljala z ustreznimi informacijami. Na spletišču so objavljena navodila za predložitve vlog, informacije o sprejetih in zavrnjenih vlogah ter ključna dejstva in podatki o prejšnjih vlogah. Uporabniki lahko poiščejo tudi

²⁴ www.ec.europa.eu/egf.

podatke kontaktnih oseb ESPG v državah članicah ter povezave do objav, novic in dogodkov, povezanih z ESPG, ki jih organizirajo Komisija in države članice.

2.6.2 Sestanki z nacionalnimi organi in deležniki ESPG

Na sestankih so se obravnavali tekoči primeri in načrtovane vloge za ESPG, novosti uredbe o ESPG za obdobje 2021–2027, izmenjava dobre prakse na področju ESPG ter druga zadevna vprašanja. Potekala sta dva sestanka kontaktnih oseb za ESPG²⁵ (29. in 30. sestanek), en oktobra 2023 v Bruslju in drug novembra 2024 v Düsseldorfu, obema pa je sledil študijski obisk. Ta je bil leta 2023 opravljen v Charleroiu (Belgija), kjer je enota za prerazporejanje, sofinancirana iz ESPG, zagotovila podporo delavcem podjetij Logistics Nivelles in Makro. Kontaktne osebe ESPG so se leta 2024 med obiskom podjetja Vallourec v Düsseldorfu seznanile s tem, kako je prehodno podjetje nekdanjim delavcem podjetja Vallourec pomagalo najti novo zaposlitev.

2.6.3 Sistem elektronske izmenjave podatkov (SFC2021)

Izveden je bil nadaljnji razvoj vmesnika ESPG v SFC2021. Zlasti je bil modul za končno poročilo usklajen z zahtevami iz uredbe o ESPG za obdobje 2021–2027.

2.6.4 Vmesna ocena Komisije o ESPG za obdobje 2021–2027

Komisija je izvedla vmesno oceno, da bi ocenila, kako in v kakšnem obsegu je ESPG dosegel svoje cilje v analiziranem obdobju (2021–2024) v skladu s členom 22 uredbe o ESPG. V oceni so ocenjene uspešnost, učinkovitost, skladnost, ustreznost in dodana vrednost ESPG za EU, pri čemer je poudarek zlasti na pomembnih spremembah, uvedenih od leta 2021²⁶. Čeprav so bili postopek predložitve vlog in drugi postopki poenostavljeni, je bilo črpanje sredstev iz sklada še naprej majhno zaradi močnih trgov dela, alternativnih virov financiranja (npr. ESS+, SPP), dolgotrajnih postopkov in upravne zapletenosti. V vmesni oceni je bilo preučenih 18 vlog za sredstva iz ESPG²⁷, ki jih je predložilo sedem držav članic med letoma 2021 in 2024 (predvsem v avtomobilskem sektorju, sektorju prometa in sektorju trgovine), ter sedem končnih poročil, prejetih v zadnjem četrtletju 2024.

V smislu **uspešnosti** je ESPG zagotovil individualno podporo presežnim delavcem, prilagojeno njihovim potrebam, zlasti ranljivim skupinam. Končni rezultati še niso znani,

²⁵ Kontaktne osebe ESPG so skupina strokovnjakov. Imenujejo jih organi držav članic, odgovorni za Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce.

²⁶ [Uredba \(EU\) 2021/691 \(UL L 153, 3.5.2021, str. 48\)](#).

²⁷ Vključenih je 11 vlog, prejetih v obdobju 2022–2024, vendar brez kakršne koli analize rezultatov, ki bodo na voljo med letoma 2025 in 2027.

vendar predhodni podatki kažejo, da so stopnje ponovne vključitve približno 50-odstotne, kar je nekoliko manj kot v prejšnjih obdobjih. Poleg ponovne vključitve na trg dela se je izkazalo, da ima udeležba v ukrepih ESPG **dolgoročne učinke na splošno zaposljivost upravičencev** v smislu novih spretnosti in kvalifikacij, vključno z digitalnimi spretnostmi in okoljskimi/zelenimi spretnostmi, večje samozavesti, občutka boljše usposobljenosti za delo, občutka spodbude za preseganje spolnih stereotipov pri izbiri zaposlitve ter novih socialnih mrež, vzpostavljenih zaradi sodelovanja v ukrepih ESPG.

Kar zadeva **učinkovitost**, so postopki na nacionalni ravni in ravni EU postali hitrejši in enostavnejši. Vendar se za postopek odobritve EU (5,5 meseca)²⁸ še vedno šteje, da traja predolgo. Povprečna stopnja črpanja sredstev je bila 63 %, kar pomeni, da se je v primerjavi s prejšnjimi obdobji izboljšala. Večjih prekrivanj z drugimi skladi EU ali nacionalnimi skladi ni bilo. Obstaja močno dopolnjevanje z ESS+, čeprav nekatere države članice raje uporabljajo prožnejše instrumente.

Kar zadeva **dodano vrednost**, ESPG zagotavlja podporo, ki presega to, kar lahko ponudijo nacionalni sistemi, zlasti v smislu intenzivnosti pomoči in storitev, prilagojenih potrebam upravičencev. Približno **70 %** deležnikov, s katerimi je bilo opravljeno posvetovanje, je v raziskavi potrdilo njegovo dodano vrednost²⁹.

²⁸ Od datuma vložitve vloge do datuma plačila.

²⁹ Pisne raziskave med deležniki iz vseh držav članic, izvedene med oktobrom in decembrom 2024.